

<div></div> <div>Építésügyi Ágazati Szabvány</div>	FELVONÓK KARBANTARTÁSA	MSZ-04. 81–80
		Az MSZ-04.81–73 helyett
		D 86
<div><div>Технический уход подъемников</div><div>Maintenance of elevators</div></div>		
<p>E szabvány alkalmazása kötelező*, előírásaitól eltérni az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium engedélyével szabad**.</p> <p>E szabvány hatálya a magánkiséparra is kiterjed.</p> <p>E szabvány az MSZ-04. 11/1-4-ben meghatározott felvonók karbantartási előírásait tartalmazza.</p> <div>TARTALOM</div> <div><div>1. Meghatározások</div><div>2. Általános előírások</div><div>3. Megelőző karbantartás</div><div>A szövegben említett és a tárggyal kapcsolatos szabványok, rendeletek</div><div>Melléklet: Általános felvonókarbantartási utasítás</div></div> <div><div><div>* Az állami szabványok hatályára vonatkozó szabályokat a szabványosításról szóló 19/1976. (VI. 12.) MT számú rendelet 5-12. §-a tartalmazza.</div><div>** Az eltérési engedély iránti kérelmet az ÉVM Építésügyi Igazgatási Főosztályának címezve az Építésügyi Szabványosítási Központhoz kell benyújtani (Budapest, 69. Pf. 1502).</div></div></div>		
A jóváhagyás ideje: 1980. december	A hatálybalépés időpontja: 1981. március 1.	

1. MEGHATÁROZÁSOK

Felvonókarbantartás: az a tervszerű (előre meghatározott tartalmú, rendszeresen ismétlődő) tevékenység, amelynek célja a felvonóberendezés biztonságos üzemképességének fenntartása és tervezett élettartamának biztosítása.

A felvonó karbantartója: olyan személy, aki felvonókarbantartó szerelői, felvonószerelői szakmunkás, felvonó felügyelői, felvonószakértői érvényes bizonyítványok legalább egyikével rendelkezik és a felvonó üzemben tartójával a karbantartásra vonatkozó szerződéses viszonyban áll. A felvonó karbantartója jogi személy is lehet, amennyiben felvonókarbantartás végzésére jogosult dolgozókat foglalkoztat. A karbantartó neve a felvonókönyvbe be kell, hogy jegyezve legyen.

A szabványban előforduló többi fogalom meghatározása az **MSZ 04. 11/1**-ben található.

2. ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

- 2.1. A felvonókarbantartás kötelezettségére, jogosultságára, a szakképzettségre, valamint a karbantartási felelősségre vonatkozó előírásokat külön jogszabály tartalmazza. (17/1973. (V. 15.) ÉVM számú rendelet.)
- 2.2. A felvonókarbantartást a biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtésével a hatályos munkavédelmi előírások betartásával kell végezni.
- 2.3. A felvonó-karbantartási munkákat legalább két személynek kell végeznie, akik közül az egyik szakképzett (felvonószerelő vagy felvonókarbantartó-szerelő), a másik (segítő) bizonyíthatóan betanított legyen.
- 2.4. A karbantartási munkát az üzemben tartó megbízása alapján és lehetőség szerint illetékes megbízottja (pl. a vizsgázott felvonókezelő) jelenlétében kell elvégezni.
- 2.5. A karbantartást vállaló, természetes vagy jogi személynek az általa karbantartott felvonókról nyilvántartást kell vezetnie. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell a felvonó helyét, azonossági számát, a tulajdonos, illetve az üzemben tartó nevét és címét, a felvonó-felügyelő nevét, a felvonó főbb műszaki adatait, a karbantartáshoz szükséges fontosabb anyagok felsorolását, fajtáját,

minőségét, a karbantartások szükséges időpontját, a ténylegesen elvégzett karbantartások időpontját, az elvégzett vagy szükségessé vált javításokat és a karbantartó szerelő nevét.

- 2.6. A felvonó karbantartója az éves fővizsgálattal kapcsolatos, az **MSZ 04.79**-ben előírt kötelezettségének is tartozik eleget tenni.

3. MEGELŐZŐ KARBANTARTÁS

- 3.1. Két egymást követő karbantartás időpontja között 35 naptári napnál több nem megengedett. A karbantartási ciklusidő módosítását, műszaki indokolások alapján, esetenként az ÉMI engedélyezheti, illetve elrendelheti.
- 3.2. A felvonó karbantartási módját a gyártómű tartozik megadni.
- 3.3. Ha a felvonó karbantartására gyártói utasítás nincs és az be sem szerezhető (pl. régebbi típusú berendezéseknél), akkor e szabvány mellékletét képező általános felvonókarbantartási utasítást kell alapul venni.
- 3.4. Az egyes karbantartási munkák, illetve a karbantartási részmunkák időpontjait a felvonó jellege, forgalma és üzemeltetési körülményei alapján úgy kell megválasztani, és a munkákat úgy kell elvégezni, hogy az egyes felvonóalkatrészek elhasználódása, illetve elszennyeződése a két karbantartási időszak között a folyamatos és biztonságos üzemben zavart ne okozhasson, valamint a felvonóberendezés tervezett élettartamára az adott időszak káros hatással ne legyen.
- 3.5. Ha a felvonókarbantartás során észlelt hiba olymértvű, hogy megszüntetése meghaladja a karbantartási szerződésben meghatározott mértékét, de az üzemelés biztonságára veszélyt nem jelent, a karbantartó köteles részletes felvonókönyvi bejegyzést tenni, valamint a felvonó üzembentartójának figyelmét külön is felhívni a szükséges intézkedések megtételére.
- 3.6. Ha az észlelt hiba a karbantartás keretében nem küszöbölhető ki, és az baleseti veszélyt okozhat, vagy veszélyezteti a berendezés biztonságos üzemét, a karbantartás végzője köteles a felvonó üzemét leállítani, a berendezést feszültségmentesíteni, e tény felvonókönyvi bejegyzéssel és szóban is az üzembentartó tudomására hozni.
- 3.7. A karbantartó, illetve javító a karbantartást, hibaelhárítást, javítást, alkatrészcsereét és az esetleg észlelt, de ki nem küszöbölt hibákat köteles a felvonókönyvbe és a felvonó nyilvántartási kartonjára is feljegyezni.

A SZÖVEGBEN EMLÍTETT ÉS A TÁRGGYAL KAPCSOLATOS
SZABVÁNYOK, RENDELETEK

MSZ 172/1	Érintésvédelmi szabályzat
MSZ 1585	Üzemi szabályzat erőáramú villamosberendezések számára
MSZ-KGST 291	Felvonógépkönyv
MSZ-KGST 632	Felvonók grafikus jelei
MSZ-KGST 726	Villamos felvonók fülkéje, ellensúlya, vezetősínei
MSZ-KGST 727	Villamos felvonók biztonsági berendezései
MSZ-04.11/1	Felvonók létesítése. Általános követelmények
MSZ-04.11/2	Felvonók létesítése. Építészeti követelmények
MSZ-04.11/3	Felvonók létesítése. Gépészeti követelmények
MSZ-04. 11/4	Felvonók létesítése. Villamossági követelmények
MSZ-04.79	Felvonók évenkénti fővizsgálata
12/1980. (III. 14.)	EVM sz. rendelettel közzétett Országos Építésügyi Szabályzat
17/1973. (V. 15.)	ÉVM számú rendelet. Felvonók létesítése, üzemeltetése és ellenőrzése

A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy nem jelent-e meg módosítása, kiegészítése, helyesbítése, illetve hatálytalanítása, mert a szabványt a kibocsátója a műszaki haladásnak megfelelően időnként átdolgozza. A szabvány érvényességében beálló minden változás megjelenik az Építésügyi Értesítőben és a Szabványügyi Közlönyben; beszerezhetők a Posta Központi Hírlapirodánál.

A gyakorlati tapasztalatok alapján ajánlatosnak látszó helyesbítő, módosító indítványokat, észrevételeket megfelelő indoklással az Építésügyi Szabványosítási Központhoz lehet benyújtani (Budapest, XI. , Diószegi út 37., levélcím: Budapest, 69. Pf. 1502).

Melléklet

ÁLTALÁNOS FELVONÓKARBANTARTÁSI UTASÍTÁS

A felvonók gépházainak és aknai szerelvényeinek karbantartását, valamint a szerelvények szemrevételezéssel való ellenőrzését a beépítettség, a működőképesség és a balesetvédelem szempontjából a következőkben részletezett módon kell elvégezni.

A felvonóberendezést a karbantartó, munkája befejeztével úgy köteles elhagyni, hogy a berendezés további üzemeltetése, használata és kezelése az előírásoknak megfelelő és biztonságos legyen. Munkája befejeztével a karbantartó a felvonó helyes működését az üzembentartó (felvonókezelő) jelenlétében köteles ellenőrizni, a gépházat le kell zárni, a kulcsokat az üzembentartónak vissza kell adni.

A karbantartási utasításban előírt kenőanyag minőségek megszűnése esetén azokkal egyenértékű, illetve legalább olyan minőségű kenőanyagokat kell alkalmazni.

M1. A GÉPHÁZ ÉS SZERELVÉNYEINEK KARBANTARTÁSA

- M1.1. Felvonógép letisztítása, az olajsint ellenőrzése, szükség esetén kenőanyaggal való feltöltése.
- M1.2. Kötéldob, hajtótárcsa, terelőkerekek letisztítása, reteszeknek, ékeknek, a hornyoknak és a kötélszorítóknak szemrevételezése. Évenként a golyóscsapágyakat ki kell tisztítani és friss ZS 90-es zsírral kell leápolni.
- M1.3. Fékszerkezet letisztítása, fék (fékbetétek, fékrugók, csapok) fékmágnes működésének ellenőrzése. Ha a fékezés erőssége csökkent - amire a szintbeállási pontatlanságból lehet következtetni - akkor a féket utána kell állítani.
- M1.4. Tengelykapcsolók (dugók) állapotának szemrevételezése. Ha a dugók kopása miatt a csapok mozgása a furatban eléri a 3-4 mm-t, a dugókat ki kell cserélni.
- M1.5. Végálláskapcsoló letisztítása, működőképességének vizsgálata, szükség esetén beállítása.
- M1.6. A tartószerkezet szemrevételezése, letisztítása.
- M1.7. Száraz mágneskapcsolók és a segédrelék tisztogatása és zajos működésük esetén a zajosság megszüntetése szükséges.
- M1.8. Olvadó biztosítók előírt értékének, állapotának vizsgálata.

- M1.9. Fő mágneskapcsoló (KTM) működőképességének vizsgálata.
- M1.10. Motor melegedésének vizsgálata tapintással. Csúszócsapágyazás esetén ellenőrizni kell a csapágyak kenését. A golyóscsapágyakat a csapágyakat gyártó utasítása szerint kell karbantartani.
- M1.11. Az előírt jelző és utasító táblák ellenőrzése, hiány esetén pótlásuk.
- M1.12. A gépházat határoló szerkezetek (burkolat, nyílászárószerkezetek) előírás szerű állapotának és működésének szemrevételezése.
- M1.13. A gépház kitakarítása.

M2. AZ AKNA ÉS SZERELVÉNYEINEK KARBANTARTÁSA

- M2.1. A sebességhatároló és kötélfeszítő szerkezet villamos-érintkezőinek, plombáinak szemrevételezése, letisztításuk, a zsírzók feltöltése ZS 75-ös gépzsírral, a tengelyek olajozása G 50-es olajjal.
- M2.2. Sodronykötelek, láncok, szalagok, szorítócsavarok megfelelő állapotának szemrevételezése. Szükség szerinti tisztítása, korrózióvédelme, esetleges kenése.
- M2.3. Függesztőfej szerkezetek. Vizsgálat szemrevételezéssel, szükség esetén a kötélfeszültség kiegyenlítés utánállítása.
- M2.4. Kötélkiegyenlítőmű letisztítása, G50-es olajjal való lekenése és a zsírzók ZS 75-ös zsírral való feltöltése.
- M2.5. A fülke és tartozékainak (fejgerenda, rudazat, fogókészülék, burkolat, ajtók, mozgópadló, szorítócsavarok) karbantartása. A fülke csúszópofáinak letisztítása, szemrevételezése, az ön-olajozók feltöltése G 50-es olajjal.
- M2.6. Aknai szerelvények, csövezés, érintkezők állapotának, működőképességének vizsgálata, szükség esetén javítása, illetve cseréje.
- M2.7. A vészcsengő és az „ÁLLJ” gomb működésének ellenőrzése.
- M2.8. Az ellensúly lökés- és kitérésmentes útjának és az ellensúlytagok rögzítettségének szemrevételezése. Az ellensúly letisztítása.
- M2.9. A vezetősinék rögzítettségének szemrevételezése, letisztítása, G 50-es olaj és ZS 75-ös zsír keverékével (1/3 rész zsír és 2/3 rész olaj) való lekenése.

- M2.10. Aknaajtók letisztítása, diópántok, vezetőszerkezetek, görgők letisztítása, olajozás G 50-es olajjal.
- M2.11. Az ajtócsukó (lökéscsillapító) helyes és megbízható működésének ellenőrzése, szükség esetén OL 35-ös olaj betöltése.
- M2.12. A biztonsági záruk letisztítása, leolajozása G 50-es olajjal, előírás szerű működésük ellenőrzése.
- M2.13. Az aknai ütközők szemrevételezése, letisztítása. Olajütköző esetén az olajszt ellenőrzése, szükség esetén OL 35-ös olajjal való feltöltése.
- M2.14. A végálláskapcsoló letisztítása, működőképességének ellenőrzése, szükség esetén beállítása.
- M2.15. Az aknavilágítás ellenőrzése, kiégett izzók cseréje.
- M2.16. A jelzővilágítások (szint- és hívásjelzők) ellenőrzése, kiégett izzók cseréje.
- M2.17. A vezérlőelemek kezelőgombok, érintkezők, PM kapcsolók, távkapcsoló, csavarkötések működésének vizsgálata.
- M2.18. Az aknát határoló szerkezetek előírás szerű állapotának ellenőrzése.
- M2.19. Aknaajtók tisztítása, zárszerkezetek vizsgálata, szükség esetén utánállítása, illetve javítása.
- M2.20. Akna-süllyeszték takarítása, a karbantartás során lefolyt olajat (vezetősínről stb.) fel kell törölni és az egyéb szennyeződések meg kell szüntetni.

M3. HIDRAULIKUS FELVONÓK

Az M1 és M2 alatt felsoroltak értelemszerűen végzendők, az alábbi kiegészítéssel:

- M3.1. Munkahenger és dugattyú vizsgálata, olajszivárgás megszüntetése.
- M3.2. Keresztfej görgők vizsgálata, zsírozása.
- M3.3. Függesztőelemek és bekötésük állapotának vizsgálata.
- M3.4. Kenőhelyek zsírral, illetve olajjal történő feltöltése.
- M3.5. Szintbeállítás ellenőrzése, szükség esetén beállítás.
- M3.6. Megvizsgálendő a nyomó és visszafolyócső állapota, szükség esetén korrózióvédelem vagy csere.